

Audit Erfgoedbeleid Zaanstad

Oplegger rapportage

15 oktober 2015, versie 1.1 (definitief)

Inhoud

1	Achtergrond van de audit.....	3
1.1	Inleiding.....	3
1.2	Onderzoeksvragen.....	3
1.3	Aanpak	3
1.4	Beheersingsparadox	4
1.5	De onderwerpen	4
2	Conclusies en aanbevelingen	5
2.1	Conclusies	5
2.2	De vijf belangrijkste aanbevelingen	6
	Bijlage 1: Geraadpleegde documenten.....	8
	Bijlage 2: Geïnterviewde personen	9

1 Achtergrond van de audit

1.1 Inleiding

Jaarlijks voert de gemeente Zaanstad minimaal één zogenaamde 213a-audit uit, waarin de doelmatigheid en doeltreffendheid van een beleidsonderdeel, primair proces of project wordt onderzocht. In 2015 heeft onderzoek plaatsgevonden naar het erfgoedbeleid van de gemeente. Het veldwerk speelde zich af in de periode juni-juli 2015. De audit is uitgevoerd door Marco Hartog (Business Control) en Harold Harleman (Concerncontrol, team Audit).

Voor u ligt de oplegger van de (concept)rapportage van de Audit Erfgoedbeleid Zaanstad. Hierin zijn de onderzoeksvragen en aanpak van de audit weergegeven, evenals de conclusie en belangrijkste aanbevelingen.

In de bijgaande Rapportage Audit Erfgoedbeleid Zaanstad (in PowerPoint) zijn de resultaten van de audit in detail weergegeven.

1.2 Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvragen voor de audit zijn vastgesteld in de staf Grondzaken en monumenten. Wij onderscheiden de volgende vragen:

1. Is het erfgoedbeleid doeltreffend, dat wil zeggen leveren we bij de gegeven doelstellingen die prestaties die het meeste bijdragen aan het gewenste effect?
2. Is het erfgoedbeleid doelmatig, dat wil zeggen leveren we onze prestaties op een zo efficiënt mogelijke wijze?
3. Is de ambitie van Zaanstad op het gebied van erfgoed in lijn met de beschikbare ambtelijke capaciteit?
4. Wordt er op een adequate wijze samengewerkt met partners, die bijdragen aan het behouden en versterken van het cultuurhistorisch erfgoed binnen Zaanstad?

De vragen 1 en 2 betreffen de basisvragen, die in ieder onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid aan de orde komen. Achtergrond van vraag 3 is, dat Zaanstad een beperkte ambtelijke capaciteit kent voor uitvoering van het erfgoedbeleid. Wat betekent deze beperkte capaciteit voor de realisatie van het beleid? De raad heeft in het verleden verschillende keren aandacht gevraagd voor dit vraagstuk.

De laatste vraag sluit aan op vraag 3. Als de ambtelijke capaciteit beperkt is, maken we dan goed gebruik van externe partijen? Deze strategie past in de omslag die wij als gemeente maken van 'zorgen voor naar zorgen dat'.

Wat betreft de huidige ambtelijke capaciteit voor erfgoed geldt het volgende. Er kan allereerst een 'Team Monumenten' worden onderscheiden, bestaande uit 2 personen, namelijk de Netwerkontwikkelaar Erfgoed en de Vakspecialist Erfgoed. Daarnaast spreken we in de auditrapportage ook over 'Team Erfgoed', dat uit 3 personen bestaat, namelijk de 2 functionarissen van Team Monumenten plus de Vakspecialist Archeologie. Dit zijn binnen de ambtelijke organisatie de 3 ambtenaren die zich volledig toeleggen op erfgoed.

In 2014 is een Vakberaad Erfgoed in het leven geroepen. Hieraan nemen, naast de 3 leden van het Team Erfgoed, een Spelverdeler en de Visiespecialist RO en Erfgoed deel.

1.3 Aanpak

Voor de audit is allereerst een groot aantal documenten bestudeerd. Bijlage 1 geeft een opsomming van alle geraadpleegde stukken. Belangrijkste object van onderzoek was de 'Erfgoedvisie 2011-2018. Erfgoed in ontwikkeling', waarin het actuele beleid van Zaanstad op het gebied van erfgoed is weergegeven. Als referentie voor het Zaanse beleid hebben we

gebruik gemaakt van beleidsdocumenten van diverse andere gemeenten¹ en van het materiaal van de training 'Gemeentelijk erfgoedbeleid' van de Erfgoed Academie, die één van de auditors april jl. heeft gevolgd. Daarnaast is een groot aantal interviews gehouden met interne bestuurders, managers en medewerkers en externe betrokkenen en experts. In bijlage 2 zijn alle geïnterviewden op een rij gezet.

De gegevens uit het documentenonderzoek en de interviews zijn op een zorgvuldige wijze geanalyseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een zogenaamde datamatrix, waarin per te onderzoeken aspect de gegevens zijn verzameld en gecombineerd om daaruit vervolgens bij voldoende onderbouwing een bevinding te formuleren.

Tot slot is op 10 september 2015 een workshop gehouden, waaraan de deelnemers van het Vakberaad Erfgoed en een archiefmedewerker hebben meegewerkt. In de workshop zijn de (voorlopige) bevindingen geverifieerd, zijn gezamenlijk de belangrijkste verbeterpunten benoemd (prioriteiten gesteld) en zijn met elkaar de belangrijkste aanbevelingen geformuleerd.

1.4 Beheersingsparadox

De beheersingsparadox is het verschijnsel dat de gewenste resultaten van een proces of project (ruimschoots) worden gerealiseerd, terwijl belangrijk geachte beheersingsmaatregelen niet worden toegepast. Onderzochte processen bijvoorbeeld verlopen niet volgens wet- en regelgeving, vastgestelde procesbeschrijvingen en andere gewenste beheersingsprocedures. Voor internal auditors is dat al gauw reden om het proces als *onbeheerst* te beoordelen. Kijkend naar de prestaties en resultaten van het proces ontstaat echter een heel ander beeld. Deze voldoen (in belangrijke mate) wel aan de doelstellingen. Nader onderzoek van de beheersingsparadox leert dat het ontbreken van 'harde' beheersingsmaatregelen wordt gecompenseerd door 'soft controls' als motivatie, creativiteit, betrokkenheid, aangaan van samenwerkingsverbanden op basis van vertrouwen, leiderschapsstijl, e.d.²

Tijdens het onderzoek naar het erfgoedbeleid werd al snel duidelijk dat we te maken hebben met een beheersingsparadox. Toepassing van het standaard normenkader leidt al snel tot de conclusie dat sturing op doelmatigheid en doeltreffendheid niet mogelijk is door het ontbreken van diverse gewenste beheersingsmaatregelen: de doelstellingen van het erfgoedbeleid zijn niet SMART, prestatie-indicatoren zijn niet aangetroffen, een beleidstheorie waarin het verband tussen prestaties en gewenste effecten wordt weergegeven ontbreekt en de P&C-cyclus biedt nauwelijks sturingsmogelijkheden. Tegelijkertijd kwam tijdens de interviews duidelijk naar voren dat het Team Erfgoed met weinig capaciteit (aantoonbaar) veel resultaten weet te bereiken. Om één van de respondenten te citeren: 'Ze renderen als gekken'.

In de audit is daarom verder gekeken dan het standaard normenkader, zoals dat veelal wordt toegepast bij doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek. We hebben voor de beoordeling van (de uitvoering van) het erfgoedbeleid zoals gezegd ook gebruik gemaakt van de mening van externe experts, van de vergelijking met andere gemeenten (benchmark) en van materiaal van de Erfgoed Academie.

1.5 De onderwerpen

De resultaten van de audit zijn geordend naar 9 onderwerpen:

1. De erfgoedvisie.
2. Doelstelling 1: Erfgoed inzetten als inspiratiebron voor stedelijke ontwikkeling.
3. Doelstelling 2: De basis van het Zaanse erfgoed op orde.
4. Doelstelling 3: Hergebruik en herbestemmen van erfgoed.

¹ O.a. die van de gemeenten Bergen op Zoom en Rheden, die respectievelijk de eerste en tweede plaats behaalden bij de wedstrijd voor de BNG Bank Erfgoedprijs 2014.

² Bron: M. van den Nieuwelaar: 'Auditing soft controls'. In: 'Audit bij de overheid', Sdu Uitgevers Den Haag (2007).

5. Doelstellingen 4 en 5: Het verhaal van de Zaanstreek uitdragen en kennis delen.
6. Regie op de uitvoering van het erfgoedbeleid.
7. Werkwijze van het Team Erfgoed.
8. Capaciteit.
9. Samenwerking.

De eerste vijf onderwerpen, de erfgoedvisie en de 5 doelstellingen van de visie, kunnen worden gerelateerd aan de 2 eerste onderzoeksvragen. De onderwerpen 8 (capaciteit) en 9 (samenwerking) hebben betrekking op respectievelijk de derde en vierde onderzoeksvraag. Aan de hand van de onderwerpen 6 (regie) en 7 (werkwijze) komt de beheersingsparadox het scherpst naar voren.

2 Conclusies en aanbevelingen

2.1 Conclusies

Aan de hand van de bevindingen die in het bijgevoegde auditrapport zijn weergegeven, komen wij tot de volgende conclusies.

Erfgoedvisie

De erfgoedvisie van Zaanstad is niet volledig. In verschillende andere gemeenten zie je dat het drieluik monumentenzorg, archeologie en cultuurhistorische landschappen in één nota bijeen is gebracht en onder de verantwoordelijkheid valt van één ambtenaar. De erfgoedvisie van Zaanstad handelt over monumentenzorg. Voor archeologie is een aparte nota opgesteld ('Archeologienota Zaanstad 2009'). Team Monumenten en de archeoloog werken zoals gezegd wel nauw samen. Het beheer van het cultuurhistorische landschap daarentegen is ergens anders in de organisatie belegd. De aandacht hiervoor is versnipperd en inhoudelijk vindt geen afstemming plaats met de andere onderdelen op het terrein van erfgoed.

Doelstelling 1

Wat betreft doelstelling 1 (erfgoed als inspiratiebron) is het beeld niet eenduidig: enerzijds hebben we vastgesteld dat cultuurhistorische waarden goed zijn verwerkt in bestemmingsplannen en dat erfgoed regelmatig fungeert als motor en inspiratiebron voor gebiedsontwikkeling (denk aan Hembrugterrein, ZaanIJ, Zandijkerkerk). Tevens fungeert het erfgoed als drager voor toerisme in de Zaanstreek.

Anderzijds zien we ook dat Team Erfgoed niet altijd tijdig aan tafel zit bij nieuwe gebiedsontwikkelingen. Duidelijk is in dit verband dat de goede samenwerking die het Team Erfgoed met relevante externe partijen heeft weten op te bouwen, intern minder goed van de grond is gekomen. Intern is het team bij het bestuur wel zichtbaar maar binnen de ambtelijke organisatie minder goed. Van beide kanten, zowel van de kant van erfgoed als van de kant van relevante aanpalende beleidsterreinen, moet worden gewerkt aan de versterking van de onderlinge samenwerking om gezamenlijk erfgoed nog meer als inspiratiebron te benutten.

Doelstellingen 2 en 3

Team Erfgoed betoont veel passie, deskundigheid en betrokkenheid in haar werk, kan goed netwerken, weet externen te enthousiasmeren, weet goed externe subsidies binnen te halen, handelt in de geest van de regelgeving en is service- en oplossingsgericht. Het team handelt snel en effectief als er zich een kans op een restauratie of herbestemming voordoet. De keerzijde is echter dat het (regelmatig en succesvol) inspelen op actualiteiten ten koste gaat van de reguliere werkzaamheden. Het succes ten aanzien van doelstelling 3 (herbestemmen) gaat ten koste van de activiteiten die van belang zijn voor de realisatie van doelstelling 2 (basis op orde). Het Team Monumenten is te klein om fluctuaties in het werkaanbod op te vangen. Dit brengt risico's met zich mee. Zo zijn inventarisaties van verschillende categorieën erfgoed nog niet uitgevoerd. De inventarisaties vormen de basis voor het aanwijzen van monumenten. Zolang de aanwijzingen achterwege blijven, zijn de (potentiële) monumenten niet beschermd tegen aantasting of sloop.

Een ander punt dat in de knel komt is het toezien op en begeleiden van restauratiewerkzaamheden door eigenaren van monumenten. In de uitvoering wordt het verschil gemaakt. Om kwaliteit te kunnen leveren is begeleiding (en controle) noodzakelijk.

Doelstellingen 4 en 5

Ten aanzien van de doelstellingen 4 en 5, die betrekking hebben op het immateriële erfgoed (het verhaal van de Zaanstreek uitdragen en kennis delen) zijn de resultaten moeilijk vast te stellen. Met name bij dit onderdeel ontbreekt de regie op de uitvoering. De doelstellingen zijn buitengewoon vaag³, de uitwerking in het uitvoeringsprogramma is ook niet concreet en het is onduidelijk wie (overall) verantwoordelijk is, waardoor actieve sturing op realisatie van de activiteiten in het uitvoeringsprogramma ontbreekt. Diverse partijen, zowel intern als extern, houden zich bezig met immaterieel erfgoed (denk aan: archief, cultuur, Team Erfgoed, de musea, de erfgoedverenigingen, Stichting Marketing Zaanstreek). (Overall) afstemming van de werkzaamheden van de verschillende partijen vindt niet plaats.

Capaciteit

Duidelijk is dat bij handhaving van de huidige capaciteit de in de erfgoedvisie genoemde doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd. Zoals hierboven aangegeven komt de doelstelling 'Basis op orde' in de knel. Dit brengt risico's met zich mee. En door gebrek aan capaciteit laat Zaanstad ook kansen liggen. Om erfgoed nog meer als inspiratiebron te laten fungeren voor woningbouw en gebiedsontwikkeling (doelstelling 1) zal Team Erfgoed meer tijd moeten besteden aan samenwerking met interne partijen. Ook is op het gebied van het immateriële erfgoed meer (gecoördineerde) inspanning noodzakelijk.

Tot slot is het zo dat externe deskundigen erop hebben gewezen dat in de nabije toekomst, als de economie verder aantrekt en de ontwikkelingen op het Hembrugterrein echt op gang komen, het beroep op de erfgoedmedewerkers verder zal toenemen.

Inmiddels is bekend dat het college extra geld voor het erfgoedbeleid heeft opgenomen in de begroting. Hiermee wordt de situatie van twee jaar geleden hersteld, toen Zaanstad drie medewerkers kende voor monumenten. Deze keuze van het college is gezien de huidige spanning tussen ambitie en daadwerkelijke realisatie goed te begrijpen.

2.2 De vijf belangrijkste aanbevelingen

Aansluitend op de conclusies en in navolging van de bespreking in de workshop geven wij aan de onderstaande aanbevelingen de hoogste prioriteit. Bij iedere aanbeveling is tussen haakjes aangegeven wie verantwoordelijk is voor de realisatie ervan.

1. Maak één, brede erfgoedvisie waarin alle beleidsonderdelen van cultuurhistorisch erfgoed zijn vertegenwoordigd (monumenten, archeologie, cultuurhistorisch landschap/historische geografie, immaterieel erfgoed). Dit betekent dat de huidige erfgoedvisie, die hoofdzakelijk betrekking heeft op monumenten en immaterieel erfgoed, moet worden aangevuld. Neem als inspirerend voorbeeld het erfgoedbeleid van de gemeente Bergen op Zoom of dat van Rheden.

Breid tegelijkertijd het Vakberaad Erfgoed uit met een medewerker archief (immaterieel erfgoed) en de Netwerkontwikkelaar Landschap.
(*Vakberaad Erfgoed i.s.m. Archiefmedewerker en Netwerkontwikkelaar Landschap*)

2. Maak één iemand eindverantwoordelijk voor de regie op de uitvoering van de gehele (en verbrede) erfgoedvisie. Deze strategische coördinatiefunctie verbindt beleid en uitvoering, organiseert de afstemming intern en coördineert de contacten met alle relevante externe partijen. Door één eindverantwoordelijke aan te wijzen en tegelijkertijd het Vakberaad Erfgoed uit te breiden, realiseer je een programmatische sturing op de inhoud binnen de bestaande organisatie.
(*Directeur Stedelijke Ontwikkeling*)

³ Bijvoorbeeld doelstelling 5: 'Kennis delen en verspreiden draagt bij aan het zorgvuldig instandhouden van het erfgoed in Zaanstad'. Dit is geen doelstelling maar een mededeling of feit.

3. Maak het van de erfgoedvisie afgeleide uitvoeringsprogramma concreet. Geef per activiteit aan wie wat wanneer moet doen en maak een capaciteitsplanning per activiteit. Zet de noodzakelijke verbreding van het erfgoedbeleid (zie eerste aanbeveling) alvast in gang met behulp van het uitvoeringsprogramma.
Stuur vervolgens actief op de realisatie van het uitvoeringsprogramma: kijk ten minste 2 keer per jaar in het Vakberaad Erfgoed terug naar wat er wel en niet is uitgevoerd en analyseer afwijkingen op de planning.
(Vakberaad Erfgoed)
4. Bedenk en realiseer passende interventies (bijvoorbeeld een workshop met netwerkontwikkelaars) om intern de zichtbaarheid van Team Erfgoed (inclusief archief) te vergroten en om de (potentiële) synergie met aanpalende beleidsterreinen onder de aandacht te brengen om daarmee de interne samenwerking te versterken en de benutting van erfgoed als inspiratiebron (doelstelling 1) te vergroten.
(Vakberaad Erfgoed i.s.m. relevante netwerkontwikkelaars)
5. Zorg ervoor dat de basis van het erfgoedbeleid zo snel mogelijk op orde komt (doelstelling 2). Stel de inventarisaties op van nog ontbrekende categorieën (o.a. negentiende eeuwse houtbouw en wederopbouw) en realiseer de daaruit volgende aanwijzing van monumenten. Maak tevens een gemeentebrede lijst van beeldbepalende panden en zorg voor verankering hiervan in de bestemmingsplannen. Stel in samenwerking met stedenbouw beleid op voor de historische lintbebouwing.
(Team Monumenten)

Bij overname van bovenstaande aanbevelingen wordt aan de werkwijze van het Team Erfgoed (gekenmerkt door 'soft controls' als motivatie, deskundigheid, oplossingsgerichtheid) een scheut harde ('blauwe') beheersingsmaatregelen toegevoegd. Daarnaast heeft zoals gezegd het college in de begroting 2016 middelen gereserveerd voor uitbreiding van de capaciteit van het erfgoedteam. Hiermee kunnen de ambities op het gebied van erfgoed worden gerealiseerd, zeker als de vergroting van de capaciteit gepaard gaat met een vernieuwd en concreet uitgewerkt uitvoeringsprogramma (aanbeveling 3) en de verbetering van de (overall) regie op de uitvoering (aanbeveling 2). De vruchten van de capaciteitsuitbreiding kunnen dan snel worden geplukt.

Bijlage 1: Geraadpleegde documenten

Kerndocumenten:

- Gemeente Zaanstad: 'Erfgoedvisie 2011-2018'.
- Gemeente Zaanstad: 'Subsidieregeling Instandhouding Erfgoed Zaanstad 2012'.
- Gemeente Zaanstad: 'Erfgoedverordening 2010 Gemeente Zaanstad'.
- Gemeente Zaanstad: 'Uitvoeringsprogramma erfgoed 2015-2018' (concept, d.d. 18.05.2015).
- Gemeente Zaanstad: 'Stand van zaken Uitvoeringsprogramma Erfgoedvisie'.
- Gemeente Zaanstad: 'Archeologienota Zaanstad 2009'.
- Gemeente Zaanstad: 'Afdelingsplan 2015 Gemeentearchief Zaanstad'.
- Gemeente Zaanstad en Vereniging Zaans Erfgoed: 'Samen naar een effectief aanwijzingsbeleid', d.d. 19 augustus 2014 (samenwerkingsovereenkomst).
- Gemeente Zaanstad: B&W-besluitnota voor het instellen van een geïntegreerde welstands- en monumentencommissie, 2013.
- WZNH, Welstandscommissie Zaanstad: Jaarverslag 2013 voor de gemeente Zaanstad.

Overall beleid gemeente Zaanstad:

- Gemeente Zaanstad: 'Zaans Evenwicht'.
- Gemeente Zaanstad: 'Samen het verschil maken. Coalitieakkoord 2014-2018'.
- Gemeente Zaanstad: 'Programmabegroting 2015-2018'.
- Gemeente Zaanstad: 'Stedelijke Ontwikkeling' (presentatie voor gemeenteraad, d.d. 10 april 2014).
- Gemeente Zaanstad: 'Plan voor de stad. Een denkrichting voor de kadernota' (presentatie voor B&W, 7 april 2015).

Aanpalend beleid gemeente Zaanstad:

- Gemeente Zaanstad: 'Zichtbaar Zaans. Ruimtelijke Structuurvisie Zaanstad 2020', 2012.
- Gemeente Zaanstad: 'Economische Structuurvisie Zaanstad 2030'.
- Gemeente Zaanstad: 'Toekomstagenda Cultuur Zaanstad 2014-2017'.
- Gemeente Zaanstad: 'Uitvoeringsprogramma Actualisatie Woonvisie 2015-2019'.
- Gemeente Zaanstad: 'Ontwikkelingsplan ZaanIJ' (versie 15 maart 2012).
- Gemeente Zaanstad: 'Kansen verzilveren langs Zaan en IJ'.
- Gemeente Zaanstad: 'Ontwikkelkader Nieuw Hembrugterrein' (november 2011).

Wettelijk kader:

- Ministerie OCW: 'Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg', 2009.
- WABO.
- Monumentenwet 1988.

Overige externe documentatie (o.a. gebruikt als referentie voor eigen beleid):

- Erfgoed Academie: training 'Gemeentelijk erfgoedbeleid', 23 april 2015.
- Gemeente Rheden: 'Levend verleden. Erfgoednota Rheden 2012-2016'.
- Gemeente Bergen op Zoom: 'Uitvoeringsplan materieel erfgoed' (2014).
- Gemeente Breda: 'Erfgoedvisie Breda 2008-2015'.
- Gemeente Amersfoort: brochure 'Monumenten en duurzaamheid' (2012).
- Gemeente Amstelveen: notitie 'Verkenning opgave MRA landschap 'Benutten erfgoedstructuren'', 3 augustus 2015.
- Vereniging Zaans Erfgoed: 'Jaarverslag 2014'.
- Erfgoedinspectie: 'Inspectierapport. Instandhouding rijksmonumenten gemeente Zaanstad' (2010).
- Randstedelijke Rekenkamer: 'Cultuurhistorie in kaart gebracht. Een onderzoek naar het provinciaal cultuurhistorisch beleid. Provincie Noord-Holland' (2008).
- M. van den Nieuwelaar: 'Auditing soft controls'. In: 'Audit bij de overheid', Sdu Uitgevers Den Haag (2007).

Bijlage 2: Geïnterviewde personen

Naam	Functie / organisatie
<i>Intern</i>	
1. Addy Verschuren	Wethouder Grondzaken en monumenten
2. Jeroen Olthof	Voormalig wethouder Grondzaken en monumenten
3. Marieke Ros	Spelverdeler
4. Marjorie Verhoek	Netwerkontwikkelaar Erfgoed
5. Joost van den Ham	Vakspecialist Erfgoed
6. Piet Kleij	Vakspecialist Archeologie
7. Wouter Peeters	Visiespecialist RO en Erfgoed
8. Sander Wegereef	Archiefmedewerker
9. Peter Derk Wekx	Sectorhoofd Stedelijke Ontwikkeling
10. Mirte Rozemond	Netwerkontwikkelaar Gebiedsontwikkeling/RO
11. Marlies Romeijnders	Netwerkontwikkelaar Cultuur & Toerisme
12. Jan Heijink	Netwerkontwikkelaar Landschap
13. Gert Grandiek	Programmamanager Zaan-IJ
14. Patrick Janssens	Medewerker Ruimtelijke Advisering, Afdeling Bouw- en Milieuvergunningen
15. Nico Kippers	Senior Beleidsadviseur/coördinator, Afdeling Omgevingsplannen
16. Paola Basseluer	Senior Projectleider
<i>Extern</i>	
17. Ernst van der Kleij	Beleidsadviseur provincie Noord-Holland
18. Jaap Hulscher	Adjunct-directeur Stadsherstel
19. Bas Boeker	Projectdirecteur Hembrug in opdracht van Rijksvastgoedbedrijf
20. Jef Muhren	Directeur WZNH
21. Allart Jolles	Hoofd Strategie Rijksvastgoedbedrijf
22. Piet Oudega en Jan-Piet Bloem	Voorzitter respectievelijk lid Vereniging Zaanse Erfgoed
23. Martin Schaap	Vicevoorzitter Vereniging De Zaanse Molen
24. Ekko Vermeulen	Bestuurslid Stichting Zaanse Pakhuizen en (privé)eigenaar van monument de Boterton
25. Will Cox	Voorzitter Stichting Restauratie Bonifatiuskerk Zaandam